

Sygn. akt I C 2429/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lutego 2022 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie, I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia SO Agnieszka Włodyga

Protokolant: Małgorzata Wałęga

po rozpoznaniu w dniu 9 lutego 2022 r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa D. S., A. S.

przeciwko (...) Bank S.A. w W.

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej (...) Bank S.A. w W. na rzecz powodów D. S., A. S. łącznie kwotę 29.133,86 zł. (dwadzieścia dziewięć tysięcy sto trzydzieści trzy złote osiemdziesiąt sześć groszy) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w płatności od dnia 12 września 2020 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od strony pozwanej (...) Bank S.A. w W. na rzecz powodów D. S., A. S. łącznie kwotę 60.709,16 (...) (sześćdziesiąt tysięcy siedemset dziewięć franków szwajcarskich szesnaście centymów) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w płatności od dnia 12 września 2020 r. do dnia zapłaty;

III. zasądza od strony pozwanej na rzecz powodów łącznie kwotę 11.800 zł. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w płatności od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygn. akt I C 2429/20

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 9 lutego 2022 r.

Powodowie **D. S. i A. S.** w pozwie skierowanym przeciwko (...) Bank S.A. w W. wnieśli o:

1. zasądzenie od strony pozwanej na ich rzecz łącznie (do niepodzielnej ręki) kwoty 29.133,86 zł. z odsetkami ustawowymi na opóźnienie w płatności od dnia 12 września 2020 r. do dnia zapłaty;

2. zasądzenie od strony pozwanej na ich rzecz łącznie (do niepodzielnej ręki) kwoty 60,709,16 (...) z odsetkami ustawowymi na opóźnienie w płatności od dnia 12 września 2020 r. do dnia zapłaty

ewentualnie

3. gdyby żądanie określone w pkt 2 nie zostało uwzględnione, zasądzenie od strony pozwanej na ich rzecz łącznie (do niepodzielnej ręki) kwoty 144.922,09 zł. z odsetkami ustawowymi na opóźnienie w płatności od dnia 12 września 2020 r. do dnia zapłaty;

4. zasądzenie kosztów postępowania wraz z należnymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie w płatności w terminie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Powodowie wskazali, że zawarli z (...) Bank S.A. w W. (którego następcą prawnym jest pozwany Bank) w dniu 15 września 2006 r. umowę kredytową. Umowa została zawarta z wykorzystaniem przedłożonego przez bank wzorca umownego bez możliwości negocjacji. Umowa kredytu indeksowana była kursem (...). W ostatnim czasie powodowie uzyskali informacje o sprzeczności znacznej liczby postanowień umowy z przepisami prawa, zwłaszcza dot. indeksacji kredytu i sposobu przeliczania spłat. Pismem z dnia 24 sierpnia 2020 r. powodowie wezwali pozwany Bank do zapłaty kwot dochodzonych pozwem powołując się w pierwszej kolejności na nieważność umowy. Kwotę 29.133,86 zł. powodowie wyliczyli jako sumę nadpłat w spłacie rat kredytu za okres 7 stycznia 2007 r. – 7 października 2012 r. (w związku z klauzulami abuzywnymi znajdującymi się w umowie), kwotę 60.709,16 (...) jako świadczenie nienależne za okres 7 grudnia 2012 r. – 7 lipca 2020 r. Powodowie wskazali, że od dnia zawarcia umowy uiszcili łącznie z majątku wspólnego na rzecz banku kwotę 161.831,94 zł. i kwotę 60.709,16 (...).

Jako podstawę prawną powództwa wskazali art. 410 k.c. Spełniając swe świadczenia na rzecz banku powodowie nie mieli świadomości, że umowa jest nieważna ex tunc, że zawiera postanowienia niedozwolone które nie wiążą stron. W efekcie, to co świadczyli jest świadczeniem nienależnym. Powodowie podnieśli, że posiadają status konsumenta, że w umowie są postanowienia abuzywne, które nie wiążą powodów, że umowa miała charakter adhezyjny, prawa i obowiązki stron zostały ustalone w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy powodów. Wskazali, że umowa narusza art. 69 pr. bankowego, w sposób nierównomierny rozkłada ryzyka pomiędzy strony umowy, powodowie nie zostali poinformowani o ryzyku walutowym. Wskazali na brak możliwości zastąpienia nieważnych postanowień przepisami dyspozytywnymi z uwagi na ich brak w dacie zawarcia umowy i na niemożliwość utrzymania umowy po wyeliminowaniu nieważnych postanowień umowy.

Odnośnie wysokości dochodzonego roszczenia wskazali, że wobec nieważności umowy przysługuje im roszczenie o zwrot wszystkich świadczeń uiszczonych na rzecz banku w związku z zawartą umową. Należności objęte pozwem stanowią jedynie część roszczeń przysługujących powodom wobec banku.

Strona pozwana (...) **Bank S.A. w W.** w odpowiedzi na pozew (k. 70 i nast.) wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów postępowania od powodów na rzecz strony pozwanej.

W uzasadnieniu, pozwany Bank wskazał na istotę kredytów frankowych, zgodność umowy z obowiązującymi przepisami, w tym art. 69 pr. bankowego, cel indeksacji, rynkowy charakter kursów publikowanych w tabelach banku, poinformowanie powodów o umowie i ryzyku związanym z umową, brak abuzywności klauzul dot. mechanizmu indeksacji w świetle art. 385¹ k.c., indywidualne uzgodnienie spornych zapisów, niekorzystne skutki ustalenia nieważności umowy, możliwość odwołania się do średniego kursu NBP, bezpodstawność zarzutu nienależnego świadczenia, niezasadność teorii dwóch kondykcji, przedawnienie roszczeń.

Podczas rozprawy w dniu 9 lutego 2022 r. pełnomocnik powodów podtrzymał pozew wskazując, że wg powodów umowa kredytu jest nieważna.

Po pouczeniu powodów o skutkach nieważności umowy, o konieczności rozliczenia się z bankiem w związku z umową o kredyt o stwierdzenie nieważności której zgłosili roszczenie, o możliwych roszczeniach banku o zwrot kapitału i np. o wynagrodzenie na korzystanie z kapitału co może generować kolejną sprawę przed sądem (jeżeli strony nie dojdą do porozumienia) powodowie podtrzymali wolę stwierdzenia nieważności umowy i żądania pozwu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 15 września 2006 r. D. S. i A. S. zawarli z (...) Bank S.A. w W. umowę kredytu hipotecznego nr (...) indeksowanego do (...). Zgodnie z umową bank udzielił kredytobiorcom kredyt w kwocie 382.200 zł. indeksowanego kursem (...) na warunkach określonych w umowie i regulaminie. Kredyt był przeznaczony na refinansowanie kosztów poniesionych na zakup nieruchomości na rynku wtórnym, inne opłaty okołokredytowe i zapłatę jednorazowej prowizji

za udzielenie kredytu. Okres kredytowania ustalono na 360 rat. (§. 2 umowy). Kredyt miał zostać uruchomiony jednorazowo oraz bezgotówkowo zgodnie z dyspozycją uruchomienia środków po spełnieniu warunków określonych w umowie i regulaminie. Dla obsługi kredytu bank otworzył odrębny rachunek (§. 3). Spłata kredytu miała następować w równych miesięcznych ratach kapitałowo-odsetkowych zgodnie z harmonogramem. Spłata miała następować w złotych. Metoda i terminy ustalania kursu wymiany walut (na podstawie którego wyliczono raty spłaty i bieżące saldo) określał regulamin (§. 4). Oprocentowanie kredytu ustalono jako zmienne, na dzień zawarcia umowy wynosiło 5,51 % w skali roku, na które składała się suma obowiązującej stawki referencyjnej 3M LIBOR dla (...) i stałej marży Banku wynoszącej 3,95 %. (§. 5). Bank miał prawo pobierać opłaty i prowizje za czynności pozostające w związku z umową w wysokości wynikającej z obowiązującej tabeli opłat i prowizji. Całkowity koszt kredytu na dzień zawarcia umowy wynosił 9.771,56 zł. bez uwzględnienia ryzyka kursowego, przy czym ostateczna wysokość całkowitego kosztu kredytu zależna też była od zmian poziomu oprocentowania kredytu (§. 6).

Zgodnie z regulaminem przez tabelę kursów należy rozumieć tabelę kursów kupna/sprzedaży walut (...) Bank S.A. obowiązującą o godz. 9.30 w którym następuje operacja (§. 2). Oprocentowanie zmienne stanowi sumę marży kredytowej i stawki referencyjnej dla danej waluty kredytu LIBOR 3M dla kredytu udzielonego w PLN indeksowanego do (...) (§. 8).

Dow: umowa z dnia 15 września 2006 r., k. 37; regulamin kredytowania hipotecznego, k. 40

Aneks z dnia 19 października 2012 r. strony zmieniły umowę w ten sposób, że kredytobiorcy mogli spłacać kredyt w walucie w której indeksowano kredyt.

Dow. aneks do umowy, k. 156

Pismem z dnia 24 sierpnia 2020 r. adresowanym do pozwanego Banku pełnomocnik powodów odwołując się do abuzywnych postanowień zawartych w umowie z dnia 15 września 2006 r. i w konsekwencji na nieważność umowy wezwał bank wszelkich uiszczonych przez powodów kwot w związku z zawartą umową tj. kwoty 161.831,94 zł. i 60.709,16 (...) w terminie do 14 dni od otrzymania pisma z odsetkami za opóźnienie w płatności.

W piśmie z dnia 25 września 2020 r. (...) Bank S.A. wskazał, że w ocenie banku żadna z klauzul dot. indeksacji oraz zasad ustalania tabel kursowych zawartych w umowie i wskazanych w regulaminie nie jest abuzywna. Żadna z klauzul nie została wpisana rejestru klauzul niedozwolonych prowadzonych przez Prezesa UOKiK. Powodowie mogli wnioskować o kredyt w PLN, zdecydowali się na kredyt indeksowany do waluty (...). Umowa nie jest sprzeczna za zasadami współżycia społecznego. Konkludując bank wskazał, że nie wyraża zgody na zmianę dotychczasowych zasad obsługi kredytu oraz zwrotu wskazanej kwoty.

Dow: pismo z dnia 24 sierpnia 2020 r., k. 45; pismo banku z dnia 25 września 2020 r., k. 47

Z zaświadczeń (...) Bank S.A. z dnia 13 lipca 2020 r. wynika, że bank udzielił powodom kredytu w kwocie 382.200 zł. indeksowanego kursem (...). Wysokość wypłaconego kredytu wynosi 161.055,16 (...), wypłata w dniu 31 października 2006 r. -382.200 zł. tj. 161.055,16 (...) kurs 2,373. Powodowie w okresie od dnia 1 lipca 2007 r. do dnia 13 lipca 2020 r. uiszcili łącznie na rzecz banku 161.831,94 zł. i 60,709,16 (...) (suma uiszczonych rat).

D.. zaświadczenia Banku, k. 49 i nast.

D. S., znająca język polski działała w kontaktach z bankiem również imieniem męża, nie władającego j. polskim. To ona podpisywała dokumenty również imieniem męża. Gdy mąż był obecny przy rozmowach wstępnych tłumaczyła mu na język angielski przekazywane jej informacje. Podpisała m. in. oświadczenia o poinformowaniu o ryzykach wiążących się z umową. Samą umowę powodowie zawarli, ponieważ matka powódki mieszkała w mieszkaniu gminnym (przy ul. (...)) i zachodziła obawa, że będzie musiała je opuścić. Środki pieniężne konieczne były na zakup mieszkania dla mamy powódki (przy ul. (...)). Przed zawarciem umowy odbyło się kilka spotkań z doradcą z Open Finanse. Waluta franka szwajcarskiego przedstawiona została jako bardzo stabilna. Powodów poinformowano też, że jako obcokrajowcy nie

mogą wziąć kredytu w PLN, a co najwyżej w (...), euro, funtach. Powodowie próbowali zmienić w przedłożonym im formularzu umowy np. czas kredytowania, oprocentowanie. Usłyszeli, że nie ma takiej możliwości, przedstawiona propozycja umowy to standard do którego nie można wprowadzać zmian. Wpłata kredytu mogła być w PLN podobnie jak spłata rat (bank z konta pobierał środki, które powinni zabezpieczyć powodowie. Gdy po podpisaniu aneksu umożliwiającego spłatę w (...) brakowało środków na całą ratę brakującą kwotę rzędu 100 zł. bank pobierał sobie z konta w PLN). Mieszkanie przy ul. (...) służyło i służy wyłącznie celem zaspakajania potrzeb mieszkaniowych.

D.. zeznania powodów, k. 229 + nagranie, oświadczenia o ryzyku z dnia 14 lipca 2006 r., k. 171

Stan faktyczny sprawy ustalono w oparciu o dowody z dokumentów, których prawdziwości strony nie kwestionowały i których prawdziwość w ocenie sądu nie budziła wątpliwości.

Odnośnie zeznań świadków R. D., A. G. wskazać należy, że fakty wskazane przez świadków zasługują na ich ocenę jako wiarygodne. Zaznaczyć jednakże należy, że świadkowie nie pamiętali powodów, nie kojarzyli umowy zawartej przez powodów z bankiem, skupili się na przedstawieniu istoty umowy walutowej – tu: indeksowanej do (...). Informację przekazane przez świadków dla ustaleń stanu faktycznego i dokonania oceny prawnej roszczeń zgłoszonych przez powodów miały drugoplanowe znaczenie.

Zeznania złożone przez powodów co do zasady zasługiwały na wiarę, przede wszystkim przy uwzględnieniu faktów wynikających z dokumentów, oraz przy ich ocenie w świetle zasad doświadczenia życiowego. Powódka miała się z prawdą jedynie przy wskazaniu, że jej mąż podpisał się na dokumentach co zostało później wyjaśnione – umowę i inne dokumenty podpisała powódka również jako pełnomocnika powoda, który uczestniczył w niektórych rozmowach z doradcą i którego reprezentowała powódka posługująca się biegle językiem polskim w przeciwieństwie do męża.

Dowód z opinii biegłego pominięto jako całkowicie zbędny dla ustaleń stanu faktycznego koniecznych dla zastosowania przepisów prawa i wydania rozstrzygnięcia w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Podstawą faktyczną powództwa była umowa kredytu hipotecznego nr(...)indeksowanego do (...), zawarta pomiędzy powodami a stroną pozwaną w dniu 15 września 2006 r.

Powodowie zgłosili żądanie zapłaty obejmujące część kwoty przez nich uiszczonych na rzecz banku w związku z powstałym stosunkiem prawnym, wynikającym z nieważnej ich zdaniem umowy. Mianowicie powodowie podnosząc, że umowa jest nieważna wnieśli o zasądzenie części kwot przez nich uiszczonych w PLN i całej kwoty uiszczonej w (...).

W pierwszej kolejności należało ustalić czy umowa faktycznie jest nieważna czy też twierdzenia powodów w tej materii nie zasługują na akceptację. Warunkiem bowiem orzeczenia o zasadności żądania zapłaty było przesłankowe zbadanie czy umowa z dnia 15 września 2006 r. powinna pozostać w obrocie prawnym czy też jest nieważna i to ze skutkiem ex tunc.

Oceny prawnej dokonano w oparciu o obowiązujące przepisy prawne i orzecznictwo przede wszystkim SN, TSUE – najbardziej aktualne - wydane na datę orzekania w niniejszej sprawie.

Zdaniem Sądu nie ma podstaw do kwestionowania (co do zasady) możliwości zawierania umów indeksowanych walutą obcą (w dacie zawarcia przedmiotowej umowy). Umowy takie nie były sprzeczne z zasadą walutowości, z art. 69 ustawy Prawo bankowe i zasadą swobody umów – art. 353¹ k.c.

Sporna tu umowa kredytu indeksowanego do waluty obcej spełnia wymagania art. 69 ustawy Prawo bankowe (w brzmieniu obowiązującym w dacie jej zawarcia). Określone były strony umowy, kwota i waluta kredytu (podana w złotych), cel, na jaki został udzielony, zasady i termin jego spłaty, wysokość oprocentowania i zasady jego zmiany (suma stałej marży i zmiennej stopy bazowej). Prawidłowości tej nie zmienia postanowienie, że kwota udzielonego kredytu miała być indeksowana kursem waluty obcej. Wymaga bowiem podkreślenia, że w przeciwieństwie do umowy

kretytu denominowanego znana była w tym przypadku od początku kwota kredytu w złotych. Przepis art. 358¹ § 2 k.c. przewiduje możliwość zastrzeżenia w umowie, że wysokość zobowiązania, którego przedmiotem od początku jest suma pieniężna, zostanie ustalona według innego niż pieniądz miernika wartości. W przepisie chodzi o pieniądz polski, a innym miernikiem wartości może być również waluta obca. Zasady wypłaty kredytu w złotych i spłaty również w złotych nie pozostawiają wątpliwości, że strony zamierzały zawrzeć umowę kredytu bankowego w tej właśnie walucie. Dopuszczalność prawna kredytów indeksowanych walutą obcą wynika z wyraźnego wskazania tego rodzaju kredytów w treści art. 69 ust. 2 pkt 4a i ust. 3 Prawa bankowego oraz wprowadzenie art. 75b Prawa bankowego, na podstawie nowelizacji tej ustawy, które to zmiany weszły w życie z dniem 26 sierpnia 2011 r. Trudno uznać, aby konstrukcja umowy kredytu indeksowanego była sprzeczna z prawem (zwłaszcza, że art. 69 Prawa bankowego w brzmieniu obowiązującym od 26 sierpnia 2011 r. wprost wspomina o tego rodzaju kredytach) lub zasadami współżycia społecznego, skoro ryzyko takiego ukształtowania stosunku prawnego obciąża obie strony – na co trafnie powoływała się strona pozwana.

Z przepisu art. 353¹ k.c. wynika, że strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Sam mechanizm indeksacji, a także związana z nim zasada oprocentowania, nie jest sprzeczna z naturą stosunku kredytu, a wręcz przeciwnie – zawarcie umowy kredytu indeksowanego stanowi możliwy wariant konstrukcji ogólnej umowy kredytu bankowego. Gdyby indeksacja była sprzeczna z naturą stosunku kredytu, kredyty indeksowane nie zostałyby wskazane przez ustawodawcę (co prawda później niż strony zawarły umowę kwestionowaną w sprawie niniejszej) w przepisach Prawa bankowego jako jeden z rodzajów umów kredytowych. Ryzyko zmiany kursu waluty przyjętej jako miernik wartości świadczenia z zasady może wywoływać konsekwencje dla obu stron – w przypadku podwyższenia kursu podwyższając wartość zobowiązania kredytobiorcy w stosunku do pierwotnej kwoty wyrażonej w walucie wypłaty, a w przypadku obniżenia kursu – obniżając wysokość jego zadłużenia w tej walucie, co powoduje też zmniejszenie świadczenia należnego kredytodawcy.

Zupełnie inną kwestią jest to, czy w związku z konsumenckim charakterem umowy zachodzi bezskuteczność postanowień umownych na zasadzie art. 385¹ § 1 k.c. – z dalszymi tego konsekwencjami.

Zdaniem Sądu istnieją podstawy do stwierdzenia, że klauzule, na podstawie których dochodziło do przeliczenia wypłaconej w złotych kwoty kredytu i spłacanych w złotych kwot rat na (...) według kursu z tabeli Banku – są klauzulami abuzywnymi (§ 2 § 4 umowy kredytu + zapisy regulaminu).

Zgodnie z art. 385¹ k.c.: § 1 Postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. § 2. Jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie. § 3. Niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. § 4. Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje.

Należy przy tym podkreślić, że wszelkie klauzule sporządzone z wyprzedzeniem są klauzulami pozbawionymi cechy indywidualnego uzgodnienia i okoliczności tej nie niweczy fakt, że konsument mógł znać ich treść. Uznanie, że treść danego postanowienia umownego została indywidualnie uzgodniona, wymagałoby wykazania, że konsument miał realny wpływ na konstrukcję niedozwolonego (abuzywnego) postanowienia wzorca umownego, zaś konkretne postanowienie było z nim negocjowane.

Nadto zgodnie z art. 385² k.c. oceny zgodności postanowienia umowy z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść, okoliczności zawarcia oraz uwzględniając umowy pozostające w związku z umową obejmującą postanowienie będące przedmiotem oceny.

Po wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 3 października 2019 r. w sprawie o sygn. C-260/18 na tle wykładni Dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz.U.E L z dnia 21 kwietnia 1993 r.), której implementacji służyło wprowadzenie do polskiego Kodeksu cywilnego przepisów dotyczących niedozwolonych postanowień umownych, należy przyjąć, że postanowienia w tym zakresie podlegają kontroli w celu stwierdzenia, czy nie mają charakteru niedozwolonego, jeżeli nie zostały sformułowane jednoznacznie (art. 385¹ § 1 zd. drugie k.c.).

Na wstępie należy stwierdzić, że powodowie posiadali status konsumentów. Zgodnie z art. 22¹ k.c. za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową. Zawarcie umowy kredytu przez powodów służyło spłaceniu kredytu mieszkaniowego, mającego na celu zapewnić im zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych (jako, że powodowie mieszkali zarówno w L. jak i w K., w pierwszej kolejności myśleli o zapewnieniu warunków mieszkaniowych dla matki powódki). Status powodów w tym zakresie nie był także kwestionowany przez stronę pozwaną.

Kolejno według zapisów umowy zakwestionowanej w niniejszym postępowaniu równowartość kwoty kredytu wskazanej w PLN (382.200,00 zł) zostanie określona w (...) na podstawie gotówkowego kursu kupna (...) pozwanego Banku z dnia wypłaty (uruchomienia) transzy kredytu. Zobowiązania wyrażone w (...) będą spłacane przez kredytobiorców w złotych jako równowartość raty w (...) przeliczonej według gotówkowego kursu sprzedaży (...) Banku z dnia wymagalnej spłaty raty. Zatem wysokość zobowiązania powodów była przeliczana z zastosowaniem dwóch rodzajów kursu waluty indeksacyjnej. W obu przypadkach chodziło o kursy pozwanego Banku publikowane w sporządzanej przez ów Bank tabeli. Konkretny sposób ustalania kursu nie został opisany w umowie. Tym samym pozwany Bank miał jednostronną swobodę w zakresie ustalania kursu waluty indeksacyjnej. Umowa została zawarta na podstawie wzoru opracowanego i stosowanego przez bank. Pozwani mogli wybrać rodzaj kredytu, z ograniczeniem wynikającym z faktu zarobkowania w L. (vide: wniosek kredytowy, k. 162), a więc jak ich poinformowano z ograniczeniem waluty do „obcej – (...), euro, funt. Powodowie mogli uzgodnić samą kwotę kredytu w walucie polskiej, natomiast nie mieli możliwości uzgadniania z Bankiem wszystkich pozostałych postanowień konkretnej umowy, w szczególności nie uzgadniano tego, czy pozwani mogą skorzystać z innego kursu waluty niż ustalany przez Bank. Postanowienia umowy nie były uzgodnione indywidualnie z powodami w rozumieniu art. 385⁽¹⁾ § 1 i 3 k.c. W istocie, jak wynikało z zeznań powodów, powodom nawet nie wytłumaczono dokładnie samego mechanizmu indeksacji, zapewniano ich za to stabilności franka szwajcarskiego. Nie ma więc podstaw do przyjęcia, że postanowienia umowy w zakresie mechanizmu ustalania kursu waluty, stanowiącej narzędzie waloryzacji kredytu i wyznaczającej wysokość zobowiązania powodów względem Banku, zostały w przypadku umowy stron niniejszego postępowania uzgodnione indywidualnie. Brak jest dowodów wskazujących na możliwość negocjowania warunków umowy w tym zakresie. Podnieść należy, że przedmiotowa umowa, w zakresie dotyczącym kwestii ustalenia kursów waluty, ma podobne brzmienie co inne umowne klauzule indeksacyjne proponowane klientom przez banki w umowach kredytów indeksowanych, w innych sprawach, które zawiśły przez tut. Sądem. Powszechna jest też wiedza o tym, że w tym zakresie klienci nie mogli negocjować warunków umowy.

Odnosząc się następnie do kwestii przyjęcia, czy postanowienia dotyczące kursu wymiany waluty określają główny przedmiot umowy, czy też nie, wskazać należy, że pojawiają się w tym zakresie rozbieżności w orzecznictwie. Odnosząc się do wyroku Trybunału Sprawiedliwości z dnia 3 października 2019 r. w sprawie C-260/18 pkt. 44 należy uznać, że klauzule te określają przedmiot główny umowy kredytu.

Zgodnie z treścią art. 385¹ § 1 k.c. abuzywność nie może być przyjęta w stosunku postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Jednak w ocenie tut. Sądu postanowienia zawarte w § 2 oraz § 4 kwestionowanej umowy kredytu hipotecznego dotyczące sposobu ustalenia kursów waluty, w oparciu o który będzie ustalona wysokość zobowiązania, nie były określone jednoznacznie. Zgodnie z art. 4 ust 2 w/w dyrektywy ocena nieuczciwego charakteru warunków nie dotyczy ani określenia głównego przedmiotu umowy, ani relacji ceny i wynagrodzenia do dostarczonych w zamian towarów lub usług, o ile warunki te zostały wyrażone prostym i zrozumiałym językiem.

W niniejszej sprawie strona pozwana poza treścią powołanych postanowień umowy kredytu nie przekazała powodom żadnych szerszych informacji dotyczących sposobu ustalania kursów walut oraz możliwości zmiany tych kursów i ich wpływu na wysokość zobowiązania. W związku z powyższym należy uznać, że postanowienia umowy kredytu, dotyczące ryzyka walutowego – były sformułowane niejednoznacznie.

Dalej należało rozważyć, czy – skoro zakwestionowane postanowienia dotyczą głównego przedmiotu umowy – wynikające z nich prawa lub obowiązki stron zostały ukształtowane sprzecznie z dobrymi obyczajami lub w sposób rażąco naruszający interesy powodów jako konsumentów. Odpowiedź na to pytanie jest pozytywna. Nie wskazano w umowie, ani nie wynika do z regulaminu, w jaki konkretnie sposób tabela kursów Banku jest ustalana. To zaś potwierdza przyjęcie, że sformułowanie umowy nie pozwala na jednoznaczne określenie postanowień i konsekwencji płynących dla kredytobiorców. Nie można uznać, aby postanowienia waloryzacyjne (indeksacyjne) były wystarczająco jednoznaczne. Przyznanie sobie przez Bank jednostronnej kompetencji do swobodnego ustalania kursów przyjmowanych do wykonania umowy prowadzi do wniosku, że były one sprzeczne z dobrymi obyczajami i naruszały rażąco interesy powodów w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c., oceniane na datę zawarcia umowy. Dla uznania postanowienia umownego za niedozwolone wystarczy taka jego konstrukcja, która prowadzi do obiektywnej możliwości rażącego naruszenia interesów konsumenta, przy czym bez znaczenia pozostaje sposób wykonania umowy stron w tym zakresie. Oceny, czy postanowienie umowne jest niedozwolone (art. 385¹ § 1 k.c.), dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy (zob. uchwała SN 7 sędziów z dnia 20 czerwca 2018 r., sygn. III CZP 29/17). W świetle więc stanu z chwili, na którą ocenia się abuzywność postanowień umowy, nie ma też znaczenia wejście w życie ustawy tzw. antyspreadowej z dnia 29 lipca 2011 r. o zmianie ustawy Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw, czy też zmiany postanowień umowy po dacie zawarcia umowy kredytu. Powyższe prowadzi do uznania, że wymienione postanowienia umowy umożliwiały pozwanemu Bankowi arbitralne ustalenie kursu wymiany waluty, a więc arbitralne ustalenie wysokości zobowiązania powodów. Omawiane postanowienia umowy nie pozwalały jednoznacznie określić kwoty udzielonego kredytu. Tym samym wynikające z nich obowiązki stron zostały ukształtowane sprzecznie z dobrymi obyczajami oraz w sposób rażąco naruszający interesy powodów jako konsumentów. Wskazane postanowienia należy ocenić jako element treści umowy skutkujący nierównomiernym rozkładem praw i obowiązków stron umowy kredytowej, prowadzący do naruszenia interesów konsumenta, w tym przede wszystkim interesu ekonomicznego, odpowiadającego wysokości poszczególnych rat kredytu.

Na marginesie tylko można wspomnieć, że postanowienia umowne o treści analogicznej do tych analizowanych w niniejszym postępowaniu zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone prowadzonego przez Prezesa UOKiK (klauzule nr 3178 oraz nr 5743). Wprawdzie według art. 23d ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów prawomocna decyzja o uznaniu postanowienia wzorca umowy za niedozwolone ma skutek wobec przedsiębiorcy, co do którego stwierdzono stosowanie niedozwolonego postanowienia umownego oraz wobec wszystkich konsumentów, którzy zawarli z nim umowę na podstawie wzorca wskazanego w decyzji. Tym samym tzw. rozszerzona skuteczność wpisu postanowienia do rejestru działa tylko na niekorzyść konkretnego przedsiębiorcy, przez którego stosowane postanowienie wpisano do rejestru. Niemniej analogiczna treść wpisanych do wspomnianego rejestru klauzul dodatkowo przemawia za przyjęciem wniosku o niedozwolonym charakterze postanowień badanych w niniejszym postępowaniu.

Postanowienia umowy zatem miały charakter niedozwolony w rozumieniu art. 385¹ k.c., a w związku z tym nie wiążą powodów, co dotyczy w szczególności postanowień dotyczących stosowania kursów waluty szwajcarskiej. Wylimitowanie ich i związanie stron umową w pozostałym zakresie, czyli przy zachowaniu postanowień dotyczących indeksacji kredytu, oznaczałoby, że kwota kredytu wypłaconego powodom powinna zostać przeliczona na walutę

(...) a powodowie w terminach płatności kolejnych rat powinni je spłacać w walucie polskiej, przy czym żadne postanowienie nie precyzowałoby kursu, według którego miałyby nastąpić takie rozliczenia. Nie ma możliwości zastosowania w miejsce wyeliminowanych postanowień żadnego innego kursu waluty. Zgodnie z wiążącą wszystkie sądy Unii Europejskiej wykładnią ww. dyrektywy dokonaną przez TSUE w powołanym już wyżej wyroku z dnia 3 października 2019 r.:

a) w przypadku ustalenia, że w umowie zostało zawarte postanowienie niedozwolone w rozumieniu dyrektywy (którą implementowały do polskiego porządku prawnego przepisy art. 385¹ i nast. k.c.), skutkiem tego jest wyłącznie wyeliminowanie tego postanowienia z umowy, chyba że konsument następnie je zaakceptuje;

b) w drodze wyjątku możliwe jest zastosowanie w miejsce postanowienia niedozwolonego przepisu prawa o charakterze dyspozytywnym albo przepisem, który można by zastosować za zgodą stron, o ile brak takiego zastąpienia skutkowałby upadkiem umowy i niekorzystnymi następstwami dla konsumenta, który na takie niekorzystne rozwiązanie się nie godzi (pkt 48, 58 i nast. wyroku (...));

c) nie jest możliwe zastąpienie postanowienia niedozwolonego przez odwołanie się do norm ogólnych prawa cywilnego, nie mających charakteru dyspozytywnego, gdyż spowodowałoby to twórczą interwencję, mogącą wpłynąć na równowagę interesów zamierzoną przez strony, powodując nadmierne ograniczenie swobody zawierania umów (dotyczy m.in. art. 56 k.c., art. 65 k.c. i art. 354 k.c. - por. w szczególności pkt 57-62 wyroku (...));

d) w przypadku ustalenia, że wyeliminowanie postanowień niedozwolonych powoduje zmianę charakteru głównego przedmiotu umowy, nie ma przeszkód, aby przyjąć, zgodnie z prawem krajowym, że umowa taka nie może dalej obowiązywać (por. w szczególności pkt 41-45 wyroku (...));

e) nawet jeżeli skutkiem wyeliminowania niedozwolonych postanowień miałyby być unieważnienie umowy i potencjalnie niekorzystne dla konsumenta następstwa, decyzja co do tego, czy niedozwolone postanowienia mają obowiązywać, czy też nie, zależy od konsumenta, który przed podjęciem ostatecznej decyzji winien być poinformowany o takich skutkach (por. w szczególności pkt 66-68 wyroku (...)).

Brak możliwości stosowania norm o charakterze ogólnym nie pozwala na sięgnięcie do domniemanej woli stron lub utrwalonych zwyczajów (art. 65 k.c. i art. 56 k.c.), które w odniesieniu do innych stosunków prawnych pozwalałyby na ustalenie wartości świadczenia określonego w walucie obcej, np. przez odniesienie się do tej waluty według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski lub innych kursów wskazywanych przez strony w umowie. Nie ma zwłaszcza możliwości sięgnięcia po przepis art. 358 § 2 k.c., który posługuje się takim właśnie kursem w przypadku możliwości spełnienia świadczenia wyrażonego w walucie obcej. Po pierwsze, świadczenie obu stron było wyrażone w walucie polskiej (wyplata kredytu i jego spłata następowały w PLN, a (...) był tylko walutą indeksacyjną). Po drugie, wspomniany przepis nie obowiązywał w dacie zawarcia umowy (wszedł w życie 24 stycznia 2009 r.), zaś uznanie pewnych postanowień umownych za niedozwolone skutkuje ich wyeliminowaniem z umowy już od daty jej zawarcia, co czyni niemożliwym zastosowanie w ich miejsce przepisu, który w chwili zawarcia umowy jeszcze nie obowiązywał. Nawet gdyby uznać, że art. 358 § 2 k.c. mógłby być stosowany do skutków, które nastąpiły po dacie jego wejścia w życie, to nadal brak byłoby możliwości ustalenia kursu, według którego należałoby przeliczać zobowiązania stron sprzed tej daty, czyli przede wszystkim ustalić wysokości zadłużenia w (...) po wypłacie kredytu. Zbędne więc było prowadzenie postępowania dowodowego w kierunku ustalenia, jaka byłaby wysokość zobowiązań z umowy przy przyjęciu innych wskaźników waloryzacji. Zachodzi bowiem potrzeba wyeliminowania z umowy całego mechanizmu indeksacji, jako w całości sprzecznego z dobrymi obyczajami i rażąco naruszającego interesy kredytobiorcy - konsumenta.

Odnosząc się do skutków uznania ww. klauzul za abuzywne, wskazać należy, że zgodnie z art. 385¹ § 2. k.c. jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie. Zgodnie z art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13: Państwa Członkowskie stanowią, że na mocy prawa krajowego nieuczciwe warunki w umowach zawieranych przez sprzedawców lub dostawców z konsumentami nie będą wiążące dla konsumenta, a

umowa w pozostałej części będzie nadal obowiązywała strony, jeżeli jest to możliwe po wyłączeniu z niej nieuczciwych warunków.

W tym miejscu należy odnieść się do możliwości zastąpienia abuzywnego postanowienia przepisem dyspozytywnym. Jak wskazał Trybunał Sprawiedliwości w orzeczeniu z dnia 3 października 2019 r. C-260/18 przepis art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 nie stoi na przeszkodzie temu, by sąd krajowy miał możliwość zastąpienia nieuczciwego postanowienia umownego przepisem prawa krajowego o charakterze dyspozytywnym albo przepisem mającym zastosowanie, gdy strony danej umowy wyrażą na to zgodę, przy czym możliwość ta jest ograniczona do przypadków, w których usunięcie nieuczciwego postanowienia umownego zobowiązywałoby sąd do unieważnienia umowy jako całości, narażając tym samym konsumenta na szczególnie szkodliwe skutki, tak że ten ostatni zostałby tym ukarany (zob. podobnie wyroki: z dnia 30 kwietnia 2014 r., Kásler i Káslerné Rábai, C-26/13, EU:C:2014:282, pkt 80-84; z dnia 26 marca 2019 r., Abanca Corporación Bancaria i B., C-70/17 i C-179/17, EU:C:2019:250, pkt 64).

W tym miejscu powtórzyć należy, że w dacie zawarcia umowy tj. w dniu 15 września 2006 r. nie istniały przepisy umożliwiające zastąpienie eliminowanych klauzul przepisami dyspozytywnymi.

Co do koncepcji, zgodnie z którą wyeliminowaniu z umowy podlegałyby cała waloryzacja, wskazać należy, że pomija się przy niej to, że umowa jest skonstruowana w ten sposób (zarówno w przypadku kredytu denominowanego, jak i indeksowanego), że w trakcie trwania umowy zobowiązanie kredytobiorcy - konsumenta jest wyrażone w (...). Wszelkie koszty umowy, wynagrodzenie banku, w tym odsetki, odnoszą się do kwoty zobowiązania w (...). W czasie gdy była zawierana przedmiotowa umowa, banki stosowały oprocentowanie LIBOR 3M do zobowiązań wyrażonych w (...), a WIBOR do zobowiązań wyrażonych w PLN. W przedmiotowej umowie zastosowano stawkę LIBOR dlatego, że kwota zobowiązania wyrażona miała być w (...). Stąd uzasadniony jest wniosek, że konstrukcja umowy przewidywała silne związanie postanowień odsetkowych z waloryzacją. Inaczej mówiąc strony nigdy nie zawarłyby umowy złotówkowej przy odsetkach LIBOR. Wydaje się, że operacja usunięcia waloryzacji z umowy, przy pozostawieniu odsetek w wysokości LIBOR, doprowadzi do przekształcenia przedmiotowej umowy w stopniu wykraczającym ponad uprawnienia wynikające z art. 385¹ § 1 i 2 k.c.

Sąd zatem uznał, że przedmiotowa umowa powinna zostać uznana za nieważną. Ustalając nieważność umowy w niniejszej sprawie, Sąd podzielił również poglądy wyrażone w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2019 r. V CSK 382/18 czy wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 28 listopada 2019 r. V ACa 490/18. Nieważność umów kredytu indeksowanego do (...) została także stwierdzona w sprawach zakończonych wyrokami m.in.: Sądu Apelacyjnego w Warszawie: z dnia 23.07.2020 r., I ACa 616/18; z dnia 10.07.2020 r., V ACa 386/19; z dnia 08.07.2020 r., I ACa 397/19; z dnia 08.07.2020 r., I ACa 52/18; z dnia 25.06.2020 r., I ACa 286/18; z dnia 16.06.2020 r., I ACa 540/19; z dnia 28.05.2020 r., I ACa 397/18; z dnia 02.03.2020 r., I ACa 199/18; z dnia 18.02.2020 r., I ACa 565/18; z dnia 29.01.2020 r., I ACa 67/19; z dnia 28.01.2020 r., I ACa 104/19; z dnia 23.01.2020 r., I ACa 473/18; z dnia 30.12.2019 r., I ACa 598/18; z dnia 18.12.2019 r., I ACa 86/19; z dnia 04.12.2019 r., I ACa 442/18; z dnia 27.11.2019 r., V ACa 752/18; z dnia 08.11.2019 r., I ACa 202/19; z dnia 23.10.2019 r., V ACa 567/18; Sądu Apelacyjnego w Łodzi: z dnia 09.03.2020 r., I ACa 80/19; z dnia 16.12.2019 r., I ACa 952/18; z dnia 22.10.2019 r., I ACa 1047/18.

Reasumując, wskazać należy, że dokonanie eliminacji klauzuli waloryzacyjnej (indeksacyjnej) prowadziłyby do wyeliminowania postanowień głównych umowy, a w konsekwencji do zmiany charakteru prawnego stosunku obligacyjnego i naruszenia art. 353¹ k.c., wyrażającego zasadę swobody umów. Byłyby sprzeczne z istotą i naturą stosunku zobowiązaniowego, który strony chciały wykreować.

Z powyżej wskazanych względów umowa o kredyt jest nieważna.

Sąd rozpatrujący niniejszą sprawę przyjmuje stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 16 lutego 2021 r., sygn. akt III CZP 11/20 (OSNC 2021/6/40), zgodnie z którym stronie, która w wykonaniu umowy kredytu, dotkniętej nieważnością, spłacała kredyt, przysługuje roszczenie o zwrot spłaconych środków pieniężnych jako świadczenia nienależnego (art. 410 § 1 k.c. w związku z art. 405 k.c.) niezależnie od tego, czy i w jakim zakresie

jest dłużnikiem banku z tytułu zwrotu nienależnie otrzymanej kwoty kredytu. Przyjęcie tzw. teorii dwóch kondycji oznacza, że każda ze stron ma własne roszczenie o zwrot spełnionego świadczenia – bank o zwrot kwoty wypłaconego kredytu (oraz ewentualne inne roszczenia), a kredytobiorca o zwrot świadczeń spełnionych na rzecz banku. Nadto – jak wskazuje się w doktrynie – w wypadku stwierdzenia nieważności umowy kredytowej frankowej lub innej walutowej roszczenia obu stron: kredytobiorcy (pokrzywdzonego konsumenta) oraz banku należy traktować oddzielnie, co oznacza, że kredytobiorca ma prawo domagać się od banku zwrotu spełnionych świadczeń, nawet jeśli nie spłacił kredytu. Wzajemne świadczenia obu stron – kredytobiorcy oraz banku nie są automatycznie potrącane. Bank musi przedstawić swoje własne roszczenia, aby móc dochodzić zwrotu pożyczonego pokrzywdzonemu konsumentowi kapitału. W związku z tym pozwany bank, chcąc doprowadzić do wzajemnych rozliczeń z kredytobiorcą, powinien wytoczyć powództwo wzajemne, ponieść zarzut potrącenia lub ewentualnie zarzut zatrzymania.

Skutkiem ustalenia nieważności przedmiotowej umowy jest brak podstawy prawnej świadczeń z zaskarżonej umowy.

Jak wskazuje art. 410 § 2 k.c., świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia. Na gruncie powyższego przepisu z uwagi na nieważność umowy kredytu środki finansowe wpłacone przez powodów stronie pozwanej tytułem spłaty rat kredytu uznać należy za świadczenie nienależne. Na podstawie art. 405 k.c. w zw. z art. 410 § 1 k.c. strona pozwana jest więc zobowiązana do zwrotu powodom wszelkich kwot świadczonych przez nich tytułem spłaty rat kredytu. Z przedłożonych przez powodów dokumentów, m.in. zaświadczenia wystawionego przez pozwany Bank z daty 13 lipca 2020 r. (k. 49 i nast.) wynika, że w okresie od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia 13 lipca 2020 r. tytułem spłaty rat kredytu uiszcili oni na rzecz pozwanego Banku kwoty w łącznej wysokości 161.831,94 zł. i 60.709,16 (...), a więc kwoty niższe niż dochodzone pozwem jeżeli chodzi o wpłaty dokonane w PLN i odpowiadające wysokości uiszczonych kwot jeżeli chodzi o franki szwajcarskie. Oczywiście, od decyzji powodów zależy to czy będą dochodzić dalszej części roszczeń im przysługujących, nieobjętych niniejszym pozwem, jak i to czy z własnymi roszczeniami wobec powodów wystąpi pozwany Bank.

Jednocześnie przy ustalaniu odsetek za opóźnienie Sąd miał na uwadze przepis art. 455 k.c., według którego jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. W niniejszej sprawie powodowie wystosowali do pozwanego Banku wezwanie do zapłaty z dnia 24 sierpnia 2020 r. (k. 45). Pismo wpłynęło do banku w dniu 28 sierpnia 2020 r. (k. 46) stąd wymagalność roszczenia z upływem dwóch tygodni od otrzymania pisma powodów z dnia 24 sierpnia 2020 r. czyli od dnia 12 września 2020 r.

O powyższym Sąd orzekł w punkcie I i II wyroku.

Rozważeniu podlegały także zarzuty zgłoszone przez stronę pozwaną. W zakresie zarzutu przedawnienia roszczenia powodów o zapłatę kwot świadczonych na rzecz Banku na podstawie nieważnej umowy Sąd zwraca uwagę na stanowisko wyrażone w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2021 r., sygn. akt III CZP 6/21, zgodnie z którym należy uznać, że bieg terminu przedawnienia roszczeń restytucyjnych konsumenta nie może się rozpocząć zanim dowiedział się on lub rozsądnie rzecz ujmując powinien dowiedzieć się o niedozwolonym charakterze postanowienia umowy. Należy bowiem uznać, że dopiero wówczas mógł wezwać przedsiębiorcę do zwrotu świadczenia (por. art. 455 k.c.), tj. podjąć czynność, o której mowa w art. 120 § 1 k.c. Tym samym niezasadne było twierdzenie strony pozwanej, że zapłacone przez powodów z rat kredytu przedawniały się z upływem lat trzech, jako że mamy do czynienia ze świadczeniem okresowym. Analizując bieg przedawnienia roszczeń restytucyjnych powodów z tytułu nieważności umowy, należy uwzględnić te roszczenia en bloc, co oznacza, że nie można przyjąć, iż terminy wymagalności spłaty każdej raty biegły oddzielnie dla każdej z rat. Termin przedawnienia biegł więc zbiorczo dla wszystkich uiszczonych tytułem rat kwot, zaś początek jego biegu należało określić na moment, w którym powodowie dowiedzieli się o niedozwolonym charakterze postanowienia. W ocenie Sądu momentem tym jest 24 sierpnia 2020 r. jako data wezwania strony pozwanej przez powodów do zapłaty z powołaniem się na nieważność umowy kredytu. Nie ulega wątpliwości, że termin przedawnienia określony w art. 118 k.c. do chwili wniesienia pozwu nie upłynął oraz

że w myśl art. 123 § 1 pkt 1 k.c. bieg przedawnienia uległ przerwaniu wraz z wniesieniem pozwu do Sądu. Zatem zarzut przedawnienia podniesiony przez stronę pozwaną był nieuzasadniony i nie mógł obezwładnić roszczenia powodów o zapłatę.

Dodatkowo wskazać należy, że zarówno świadczenie dochodzone pozwem, zasądzone w pkt I i II wyroku jak i koszty postępowania zasądzone w pkt III wyroku na rzecz powodów nie zostały zasądzone łącznie (do ich niepodzielnej ręki), o co wnosili w pozwie pełnomocnicy powodów, z racji tego, że między powodami – małżonkami istnieje majątkowa wspólność małżeńska, a ustawodawca w tym przypadku (por. art. 369 k.c.) nie wprowadził prawnego zastrzeżenia solidarności czynnej małżonków, gdy występują oni w roli wierzycieli. Tym samym poprawną formułą zasądzenia świadczenia pieniężnego na rzecz powodów w niniejszej sprawie jest jego zasądzenie bez zastosowania konstrukcji zasądzenia solidarnego (tak też wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 13 maja 2020 r., sygn. akt V ACa 731/19).